

Handläggare
Conny Carlsson Sundman
Telefon: 08-508 25 012**Till**
Socialnämnden
2019-02-19

Tillsynsplan för folköl- och tobak 2019

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag till tillsynsplan 2019.

Lena Lundström Stoltz
förvaltningschefVeronica Wolgast
avdelningschef

Sammanfattning

En tillsynsplan för tillsyn av folköl- och tobak ska upprättas årligen enligt Stockholms stads riktlinjer för tobaks- och folkölstillsyn samt för kontroll av vissa receptfria läkemedel. Socialförvaltningen ansvarar för tillsyn av de försäljningsställena som inte har en fast placering i staden. I övrigt är det stadsdelsförvaltningarna som utför tillsyn av tobak, elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare samt folköl. Försäljningsställena utan ett fast säte är få men existerar i form av internetförsäljning och trafikserveringar (Food trucks).

Tillsynsbesöken ska enligt plan ske oanmält och vid allvarliga brister ska besöket följas upp med ett nytt oanmält besök. Av arbetsmiljöskäl görs tillsynsbesöken av två personer. Socialnämnden ansvarar också för kontroll av vissa receptfria läkemedel. Planen tar också upp förvaltningens arbete med kontrollköp som kommer fortsätta år 2019.

Bakgrund

Den som säljer folköl, tobak eller elektroniska cigaretter är skyldig att anmäla försäljning till den kommun där försäljningen ska ske. Kommunen och polismyndigheten är de som utövar tillsyn över detaljhandel med folköl, tobak och elektroniska cigaretter.

I Stockholms stad är det stadsdelsförvaltningarna som ansvarar för tillsynen medan socialnämnden svarar för samordning, information, utbildning för handlare, anställa kontrollköpsungdomar mm. Socialnämnden ansvarar också för kontroll av vissa receptfria läkemedel. Enligt Stockholms stads riktlinjer för tobaks- och folkölstillsyn samt för kontroll av vissa receptfria läkemedel framgår det att varje nämnd ska upprätta en tillsynsplan varje år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor. Socialförvaltningens förvaltningsgrupp har behandlat ärendet den 13 februari 2019 och rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 14 februari 2019.

Ärendet

En tillsynsplan för tillsyn av folköl- och tobak ska upprättas årligen. Socialförvaltningen ansvarar för tillsyn av de försäljningsställen som inte har en fast placering i staden. I övrigt är det stadsdelsförvaltningarna som utför tillsyn av tobak, elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare samt folköl. Försäljningsställen utan ett fast säte är få men existerar i form av internetförsäljning och trafikserveringar (Food trucks). Tillsynsbesöken ska enligt plan ske oanmält och vid allvarliga brister ska besöket följas upp med ett nytt oanmält besök.

Planen tar också upp förvaltningens arbete med kontrollköp som kommer att fortsätta. Kontrollköp innebär att en person över 18 år med ungdomligt utseende testar om det går att köpa tobak, elektroniska cigaretter, folköl eller receptfria läkemedel utan legitimation. Syftet är att kontrollera om näringsidkaren kontrollerar legitimation. Kontrollköp är ett verktyg som syftar till att skapa ett bra underlag för dialog med handlaren. Stockholms stad har använt metoden kontrollköp i tillsynsarbetet sedan 1 juni 2015.

Kontrollköp 2018

Under 2018 genomfördes totalt 752 kontrollköp på tobak varav 101 sålde utan att begära legitimation (13 procent). Under 2017 genomfördes totalt 733 kontrollköp på tobak- och folköl varav 87 sålde utan att begära legitimation (12 procent) och år 2015 genomfördes 796 kontrollköp och 170 sålde utan att begära legitimation (22 procent).

På drygt tre år har försäljningen utan att kontrollera legitimation vid kontrollköp nästan halverats. Totalt har 3 132 kontrollköp genomförts i Stockholms stads samtliga stadsdelsförvaltningar under åren 2015-2018. Flera andra kommuner har använt sig av metoden kontrollköp, men generellt i en lägre omfattning. Liknande resultat har visat, att ju mer metoden kontrollköp används desto mindre försäljning utan ålderskontroll sker.

Nytt för 2018 var att Socialförvaltningen genomförde kontrollköp av vissa receptfria läkemedel. Under året genomfördes totalt 461 kontrollköp av läkemedel varav 182 sålde utan att begära legitimation (40 procent).

Under 2019 kommer Socialförvaltningen att fortsätta att genomförde kontrollköp på vissa receptfria läkemedel för att säkerhetsställa att legitimation kontrolleras vid försäljning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen anser att arbetet med tillsyn för folköl- och tobak är en viktig förebyggande fråga. Det är därmed angeläget att det årligen upprättas en plan för socialförvaltningens tillsynsarbete för folköl och tobak. Med anledning av detta förslås socialnämnden besluta enligt förvaltningens förslag.

Bilaga 1

Tillsynsplan för folköl- och tobakstillsyn år 2019